

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **J. L.**, zastoupen JUDr. Janem Nemanským, advokátem, se sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2017, č. j. 45 Af 18/2015 - 88, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2015, č. j. 27104/15/5300-22442-711492, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a byla potvrzena rozhodnutí – dodatečné platební výměry Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 22. 1. 2015, č. j. 407821/15/2110-52522-201755, č. j. 408009/15/2110-52522-201755, č. j. 408208/15/2110-52522-201755, č. j. 408288/15/2110-52522-201755, a č. j. 408442/15/2110-52522-201755. Těmito dodatečnými platebními výměry byla stěžovateli doměřena daň z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až prosinec 2011 v celkové výši 5 272 208 Kč a uložena povinnost uhradit penále ve výši 1 054 439 Kč.

[2] Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, které krajský soud usnesením ze dne 23. 11. 2015, č. j. 45 Af 18/2015 - 70, přiznal odkladný účinek, a následně ji rozsudkem ze dne 13. 9. 2017, č. j. 45 Af 18/2015 - 88, jako nedůvodnou zamítl.

[3] Rozsudek krajského soudu stěžovatel napadl kasační stížností. Současně požádal, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatel uvedl, že v současné době nedosahuje takových příjmů, které by mu bez ohrožení výživy jeho rodiny umožňovaly uhradit doměřenou daň z přidané hodnoty. K tomu přiložil doklady o výši svých příjmů a odkázal rovněž na doklady, které již předložil v řízení před krajským soudem. Stěžovatel rovněž konstatoval, že rozhodnutím správce daně ze dne 2. 10. 2017, č. j. 4278630/17/2110-52523-201824, pozbylo dnem 29. 9. 2017 účinnosti rozhodnutí o

posečkání s úhradou daně z přidané hodnoty, která mu byla vyměřena. Uvedené dle názoru stěžovatele dokládá, že správce daně činí a bude činit kroky k vymožení doměřené daně z přidané hodnoty. Výkon rozhodnutí by tedy pro stěžovatele představoval nepoměrně větší újmu než ta, která může přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vzniknout žalovanému nebo třetím osobám. Stěžovatel k tomu dále poukázal na to, že správce daně zajistil nemovitý majetek jeho manželky, k čemuž předložil příslušný výpis z katastru nemovitostí. Případná úhrada vyměřené daně z přidané hodnoty je tedy v případě neúspěchu v řízení o kasační stížnosti tímto zajištěna; státu proto také z tohoto důvodu nemůže přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vzniknout nepoměrně větší újma než stěžovateli.

[4] Žalovaný uvedl, že odkladný účinek kasační stížnosti je mimořádným institutem a k jeho přiznání má být přistupováno pouze ve výjimečných případech. Povinností stěžovatele při podání návrhu na přiznání odkladného účinku je tvrdit a prokázat skutečnosti svědčící o tom, že by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než která může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s veřejným zájmem, k čemuž žalovaný odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nsssoud.cz). Skutečnosti uváděné stěžovatelem zůstaly podle žalovaného pouze v rovině obecného tvrzení. Poklady, které stěžovatel předkládá pro prokázání nedostatku příjmů, vypovídají pouze o jeho příjmech z roku 2016, ale nevypovídají o jeho aktuálních majetkových poměrech. Stěžovatel měl předložit např. příjmy za rok 2017, soupis movitého a nemovitého majetku, aktuální výši finančních prostředků na bankovních účtech a v hotovosti, počet osob, vůči nimž má vyživovací povinnost, výši výživného, tedy skutečnosti, které by mohly o jeho majetkových poměrech vypovídat. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nemůže postačovat skutečnost, že stěžovatel je fyzickou osobou s deklarovanými nízkými příjmy v letech 2014 až 2016. Tvrzení stěžovatele o nevyhovění jeho žádosti o posečkání s úhradou daně považuje žalovaný za irelevantní pro rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku. Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s. Pokud by soud rozhodoval o návrzích na přiznání odkladného účinku žalobě či kasační stížnosti paušálně tak, že by jej přiznával

pokračování

vždy, pokud by dopady rozhodnutí správního orgánu (soudu) byly negativní (záporné), pak by tím popřel smysl přiznání odkladného účinku podle § 73 s. ř. s. Základním smyslem odkladného účinku není obecně aplikovatelné oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu, ale jde o mimořádný nástroj zabránění stavu, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu bylo konkrétním, zásadním a nevratným způsobem negativně zasaženo do práv stěžovatele. Nepoměrně větší újma stěžovatele, než jaká by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám (§ 73 odst. 2 s. ř. s.) při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí, tedy musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit. To znamená, že i v případě, kdy přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma jiným osobám, musí být újma, jež vznikne navrhovateli výkonem nebo jinými právními následky rozhodnutí, takové intenzity, aby převážila nad veřejným zájmem na výkonu či jiných právních následcích pravomocného rozhodnutí správního orgánu či krajského soudu.

[7] Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze soudního spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[8] Stěžovatel potvrzením o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti doložil, že za rok 2016 činil souhrn jeho zúčtovaných příjmů ze závislé činnosti od společnosti TRIUMPH – LUMA, s. r. o., částku 126 408 Kč. Z podkladů založených v soudním spise zdejší soud zjistil, že stěžovatelova čistá mzda za rok 2015 činila celkem 62 659 Kč, jeho manželka dle výpisu z peněžního deníku dosáhla od ledna do září 2015 hrubého příjmu celkem 152 037 Kč. Dle tvrzení stěžovatele jejich děti nemají žádný příjem a na nezletilé dítě, které s ním nežije ve společné domácnosti, platí stěžovatel výživné ve výši 2500 Kč měsíčně. V řízení před krajským soudem stěžovatel dále tvrdil, že disponuje volnými peněžními prostředky ve výši přibližně 50 000 Kč. Po zhodnocení relevantních údajů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zaplacení daně z přidané hodnoty za období srpen až prosinec 2011 ve výši 5 272 208 Kč a penále ve výši 1 054 439 Kč, by pro stěžovatele jako živitele rodiny mohlo představovat závažnou újmu. Zdejší soud si je vědom skutečnosti, že stěžovatel mohl prokazovat své majetkové poměry komplexněji a podrobněji, nicméně s ohledem na značnou výši částky, kterou by musel stěžovatel jako fyzická osoba zaplatit, a s přihlédnutím ke stěžovatelem tvrzeným skutečnostem a předloženým podkladům Nejvyšší správní soud konstatuje, že okolnosti na straně stěžovatele svědčí pro přiznání odkladného účinku.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže jiným osobám vzniknout újma či že by jím byl ohrožen důležitý veřejný zájem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, v němž dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno

vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo nanejvýš mírné intenzity. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude přiznáním odkladného účinku po dobu jeho trvání odepřeno právo inkasovat od stěžovatele doměřenou daň a penále. Ve vztahu k souhrnu celkových příjmů státu se však nejedná o zásadní položku, která by omezila či ohrozila plnění funkcí státu. Žalovaný ostatně ani konkrétně netvrdí a nedokládá, že by stěžovatel skutečně prováděl takové dispozice se svým majetkem, jež by mohly mít za důsledek ohrožení vymahatelnosti předmětné daně a uloženého penále. Z výpisu z katastru nemovitostí (LV č. X, pro k. ú. V. D.) ke dni 6. 10. 2017, který stěžovatel předložil, přitom plyne, že rozhodnutím správce daně ze dne 22. 10. 2015, č. j. 3850285/15/2110-00540-201353, bylo zřízeno na nemovitostech P. L. (manželky stěžovatele) zástavní právo k uspokojení pohledávky ve výši 6 326 630,23 Kč, tj. právě doměřené daně z přidané hodnoty a uloženého penále. Jediným důsledkem přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tedy může být skutečnost, že stěžovatel (v případě zamítnutí kasační stížnosti) zaplatí doměřenou daň a uložené penále až po rozhodnutí o kasační stížnosti.

[10] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného již byl odkladný účinek přiznán usnesením krajského soudu ze dne 23. 11. 2015, č. j. 45 Af 18/2015 - 70, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného.

[11] Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, které má z povahy věci pouze prozatímní povahu, nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 20. října 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu